

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/44/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816204961
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3816204961.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletých G. N., nar. XX.XX.XXXX a D. N., nar. XX.XX.XXXX, obaja toho času v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., D. X/X, obaja v konaní zastúpení opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny C., deti rodičov: D. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., F. XX/X a I. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., F. X/X, v konaní o návrhu starej matky maloletých I. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., F. X/X, o predbežné opatrenie a o úpravu styku, na odvolanie starej matky maloletých I. N. a otca maloletých proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 17. mája 2016, č.k. 16P/20/2016-27, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prievidza uznesením zo dňa 17.05.2016, č.k. 16P/20/2016-27 rozhodol tak, že návrh starej matky maloletých I. N., nar. XX.XX.XXXX na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a konanie vo veci samej zastavil. Toto rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka o svojich tvrdeniach nepredložila žiadne listinné dôkazy, ani žiadne iné dôkazy nenavrhol vykonať, návrh opiera len o svoje tvrdenia. Neosvedčila potrebu nariadenia predbežného opatrenia, ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, alebo že by bolo potrebné v záujme maloletých dočasne upraviť ich pomery, tieto nevyplývajú ani z jej tvrdení. Hoci správanie starej matky maloletých I. I., v prípade, že by boli tvrdenia navrhovateľky pravdivé, mohlo negatívne zasiahnuť do záujmov maloletých, intenzita tohto zásahu nie je vzhľadom na všetky okolnosti dostatočná na to, aby bolo nutné upraviť stretávanie maloletých s druhou starou matkou do rozhodnutia vo veci samej predbežným opatrením. Zastavenie konania vo veci samej zdôvodnil tým, že úprava styku starej matky maloletých I. N. s maloletými je jedným z predmetov konania vedeného na tamomšom súde pod sp. zn. 17P/4/2015, ktoré v tejto časti nie je právoplatne skončené, čo bráni tomu, aby v tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie o tej istej veci (prekážka skôr začatého konania).

Proti uvedenému uzneseniu podali včas spoločné odvolanie navrhovateľka (stará matka maloletých I. N.) a otec maloletých I. N.. Uvedli v ňom, že sudkyňa súdu prvého stupňa neriešila podanie predbežného opatrenia v záujme detí, stará matka I. I. nie je schopná starať sa o vnúčenca zo zdravotných dôvodov a zo zlej rodinnej situácie dcéry D., ktorá očakáva piate dieťa. Dňa 24.05.2016 I. I. volala na políciu, aby prišli, že deti ju neposlúchajú. Deti sa vyjadrili aj pred sociálnymi pracovníčkami, že chcú žiť s otcom a chodiť za babkou I. N., v čom im bez dôvodu bráni babka I.. Sudkyňa súdu prvého stupňa skôr ako vydala uznesenie mohla aj osobným rozhovorom s deťmi riešiť situáciu, čo neurobila. Preto žiada, aby súd neodkladne rozhodol na základe rozhodnutia vnúčenec, aby im nebolo bránené stretávať sa s jej osobou. Navrhovateľka v podaní, doručenom okresnému súdu dňa 23.05.2016 uviedla, že žiada, aby súd nariadil v predbežnom opatrení, aby stará mama I. I. informovala starú mamu I. N., keď sú deti choré a nepôjdu do školy, aby preukázala, ako je zabezpečená starostlivosť a teplá strava detí, keď ona (I. I.) pracuje 12 hodín denne, a aby deti nemali zakázané telefonovať s otcom a so starou matkou I. N., keď to nevyhnutne potrebujú. V tomto podaní okrem iného uviedla, že deti sú stále v strachu, boja

sa babky I., komunikácia s I. I. je zlá, v škole sa o deťoch informuje len babka N., babka I. bola v škole zakázať rozprávať sa s navrhovateľkou a informovať ju.

Na výzvu súdu (uznesenie z 03.06.2016, č.k. 16P/20/2016), doručenú navrhovateľke a otcovi maloletých dňa 10.06.2016, aby doplnili podané odvolanie tak, že uvedú, v akom rozsahu uznesenie, č.k. 16P/20/2016-27 zo dňa 17.05.2016 napádajú a čoho sa podaným odvolaním domáhajú, označia, v čom napadnuté rozhodnutie alebo postup súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu považujú za nesprávny a označia dôkazy, na ktoré sa odvolávajú, odpovedala navrhovateľka podaním zo 17.06.2016, v ktorom uviedla, že spolu s otcom detí žiadajú predbežným opatrením zrušiť náhradnú starostlivosť starej matky I. I. o vnúčence G. a D. N..

Aj keď odvolanie nebolo na výzvu okresného súdu riadne doplnené, krajský súd mal za to, že nie sú dané podmienky na jeho odmietnutie podľa § 218 ods. 1 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.), keďže z obsahu odvolania, aj keď to nie je formulované jednoznačne ako odvolací petít, možno vyvodíť, že odvolatelia napádajú uznesenie Okresného súdu Prievidza, č.k. 16P/20/2016-27 v rozsahu rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (zastavenie konania vo veci samej nenapádajú) z dôvodu, že rozhodnutie nie je v záujme maloletých detí.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie okresného súdu v napadnutej časti je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť ako vecne správne.

Podľa § 102 ods. 1 prvá veta O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

Na Okresnom súde Prievidza prebieha pod sp. zn. 17P/4/2015 konanie, ktorého predmetom je okrem iného aj úprava styku starej matky maloletých I. N. s maloletými - v tejto časti konanie, sp. zn. 17P/4/2015 nebolo ešte právoplatne skončené. Preto krajský súd považuje tu preskúmaný návrh na nariadenie predbežného opatrenia za návrh podľa § 102 ods. 1 O.s.p., teda návrh na nariadenie predbežného opatrenia po začatí konania. Týmto návrhom na nariadenie predbežného opatrenia sa stará matka maloletých zo strany otca, I. N., domáha úpravy svojho styku s maloletými deťmi aj pred rozhodnutím súdu vo veci samej v konaní pod sp. zn. 17P/4/2015.

Predbežné opatrenie je procesným prostriedkom, ktorý slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej, ale zásadne len dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi konania. Vo svojej podstate je tak konkretizáciou a naplnením ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu. Jeho účelom je poskytnutie dočasnej ochrany subjektívnym právam, oprávneným záujmom, fyzických a právnických osôb a to v prípade, že táto dočasná ochrana je naliehavá.

Pred nariadením predbežného opatrenia z dôvodu, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov, súd predovšetkým zisťuje, či bola osvedčená existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi, ktorá by si vyžadovala dočasnú úpravu, či táto dočasná úprava je potrebná, či v právnych vzťahoch medzi účastníkmi sa nevytvorí nenávratný stav a či sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi, t. j. či účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným k povahe veci. V každom prípade je však nevyhnutné mať na zreteli, že sa jedná o dočasné opatrenie, trvajúce zásadne len do skončenia konania vo veci samej, v dôsledku čoho právne vzťahy medzi účastníkmi definitívne nerieši. I keď predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov, neznamená to, že by bolo možné predbežné opatrenie nariadiť len na základe návrhu bez toho, aby boli aspoň osvedčené základné skutočnosti pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a tiež musí byť osvedčené, že je tu nebezpečenstvo hroziacej ujmy.

V danej veci bola nepochybné osvedčená existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi, keď maloletý G. a maloletá D. sú vnukom a vnučkou navrhovateľky predbežného opatrenia. Navrhovateľka sa domáha úpravy styku s maloletými.

Z ustanovenia § 25 ods. 5 Zákona o rodine vyplývajú dva zákonné predpoklady, ktoré musia byť kumulatívne splnené k tomu, aby bol súdom upravený styk dieťaťa so starým rodičom, a to jednak záujem dieťaťa a jednak, že takúto úpravu styku si vyžadujú pomery v rodine. Súd, konajúci o návrhu starých rodičov na úpravu styku s maloletým dieťaťom (vnukom), musí vykonať dokazovanie, z ktorého vyplynie záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko, teda, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, je na nich naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj. Tieto skutočnosti súd zisťuje s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa, prípadne i jeho výsluchom, resp. zistením jeho názoru podľa § 43 Zákona o rodine. Musí prihliadať i na vek, zdravotný stav a ďalšie okolnosti nielen na strane dieťaťa, ale i príbuzných, ktorí sa styku domáhajú.

Z uvedeného vyplýva, že starí rodičia, resp. iní príbuzní nemajú vo všeobecnosti zákonný nárok na styk s maloletým dieťaťom. Súd môže ich styk upraviť len za splnenia vyššie uvedených zákonných predpokladov. Tak, ako konštatoval aj súd prvého stupňa, vzťah detí k navrhovateľke predbežného opatrenia vyplýva len z jej tvrdení. Nie je doposiaľ osvedčené, že úprava styku navrhovateľky s maloletými je v záujme maloletých. Navrhovateľka neosvedčila zákonné predpoklady na úpravu jej styku s maloletými vnúčatami. Okrem toho, keďže túto úpravu styku žiadala formou predbežného opatrenia, neosvedčila ani potrebu nariadenia predbežného opatrenia, najmä nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy, alebo, že by bolo potrebné v záujme maloletých dočasne upraviť ich pomery predbežným opatrením. Podrobné skúmanie predpokladov na súdnu úpravu styku detí so starou matkou (dokazovanie) bude predmetom konania vo veci samej (pod sp. zn. 17P/4/2015). Za súčasnej situácie, bez osvedčenia základných predpokladov, predovšetkým záujmu maloletých detí, ktoré môžu vyplynúť len z dokazovania (správy kolízneho opatrovníka, výsluch detí, prípadne znalecké dokazovanie), však súd nemôže návrhu starej matky maloletých detí na nariadenie predbežného opatrenia vyhovieť.

Z týchto dôvodov považoval odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne, keď neboli doposiaľ osvedčené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia v znení požadovanom navrhovateľkou.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.